את העבודה מקל וחומר ומה שבת

שנידחית מפני העבודה אין רציחה דוחה

אותה עבודה שהיא דוחה את השבת אינו

דין שלא תהא רציחה דוחה אותה אלא הא

דכתיב מעם מזבחי תקחנו למות ההוא

לקרבן יחיד דלא דחי שבת אמר רבא יי(אי

הכי) לא תהא רציחה דוחה קרבן יחיד מק"ו

נזיר הוא וכתיב (ויקרא כא) על (א) נפשות וגו' ד) ואורך דברים הוא לשון

המשנה זו יכול אף מת מצוה כן ת"ל ולאחותו דלא אינטריך אלא

הוא דהזהיר הכתוב שלא ליטמא אבל

מיטמא למת מלוה: רליחה סוכיה

שדוחה את העבודה. דכתיב מעם

מזבחי תקחנו למות שאם היה כהן

רולח ורולה לעבוד מביחין אותו לידון

בב"ד ובלבד שלא יורידוהו מעל

המזבח ממש אם כבר התחיל דכתיב

מעם מזבחי ולא מעל: כבר פסקה.

דלה דחיה שבת: מה מ"ל. קה ס"ד דאהבערה קאמר מה ת"ל הא כתיב

(שמות כ) לא תעשה כל מלאכה:

ופרכינן מה פ"ל אי לר' יוסי ללאו כו'.

ללאו יצאת מכלל שאר המלאכות

לומר לך שאין בה כרת וסקילה אלא

לאו בעלמא: לחלק יצאת. מן הכלל

ללמד על הכלל כולו יצא שלא תאמר

עשאן לכל המלאכות בהעלם אחת

אינו חייב אלא אחת לכך יצאת זו להקיש אליה את כל הכלל ולומר לך

מה זו מיוחדת שהיא אב מלאכה

וחייבין עליה בפני עלמה שהרי הזהיר

עליה לאו בפני עלמה אף כל שהיא

אב מלאכה חייבין עליה בפני עלמה:

מושבות קח קשיח ליה. לתנח ועלה

קאמר מה ת"ל. כל היכא דכתיב

מושבותיכם בא ללמד בכל מקום

שאתם יושבין ולהביא חוצה לארץ:

חובת הגוף היא. חובה המוטלת על

האדם ואינה מוטלת על הקרקע כגון

מצות שביעית ולא על פירות קרקע

כגון ערלה וכלחים ותרומות ומעשרות

ותנן בפ"ק דקידושין (דף לו:) כל מלוה

התלויה בארץ כלומר על הקרקע

ופירותיו אינה נוהגת אלא בארך

וכל שאינה חלויה בקרקע בין

בארך בין בחו"ל ויליף מע"ו: שומע

אני. והומת בין בחול בין בשבת

דתיתי לך מק"ו מעבודה כדאמרינן

לעיל: או אינו אלא אפילו מיחת ב"ד.

במשמע חילול והא מה אני מהיים

והומת בחול ולא בשבת דק"ו פריכא

הוא דאיכא למימר קבורת מת מלוה

תוכיח שדוחה עבודה ואינה דוחה

שבת: או אינו אלא אפי׳ בשבת. קאמר

והומת דק"ו לאו פריכא הוא דהאי

דקא אמרת מקבורת מת מלוה היא

גופה תיקשי לן ונימא דתידחי שבת

מק"ו מעבודה ת"ל מושבותיכם והכי

מפרש לה בפ"ק דיבמות [1.]: והיו אלה

לכם. בפרשת רולחים כתיב גבי

ל) [יבמות ו:], כ) שבת ע.יבמות ו: לג: לקמן סב.[כרימות כ:], ג) רש"ל מ"ו,

הבערה],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה יכול וכו" וכתיב על כל נפשות:

רבינו חננאל

ולאמו ולאחיו אינו מיטמא לאחותו לא כל

שכן שאינו מטמא לה.

שהיה הולך [לשחוט] את פסחו ולמול את בנו ושמע

שמת לו מת יכול יטמא אמרת לא יטמא כשם

שאיוו מיטמא הוזיר רימי

בהן להיטמות כך לא

יטמא זה ההולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו. שאם יטמא נמצא

נגרע מלעשות פסח או

מתעכב למול בנו ביום השמיני לפיכך יתעסק במצוה ואל יטמא למתו

כמו הנזיר ששומר טהרתו ואינו מיטמא לאחותו.

יכול כשם שאינו מטמא

למת מצוה ת"ל ולאחותו

לאחותו הוא דאינו מיטמא

מצוה שבת שנדחת מפני עבודה אינו דין שתהא

אותה. ודחינן רציחה תוכיח שדוחה עבודה

למות ואין רציחה דוחה

שבת כדרבא דאמר כבר פסקה תנא דבי ר׳ ישמעאל דתניא לא תבערו

אש בכל מושבותיכם מה תלמוד לומר מיכדי שבת חובת הגוף היא וחובת

הובור הגוף היא חובור הגוף נוהגת בארץ ובחוצה לארץ. מושבות דכתב רחמנא הכא למה לי. אלא כתיב הכא בכל

אומר והיו אלה לכם לחקת

. משפט לדורותיכם בכל

האמור להלן מיתת ב״ד

. אף מושבות האמור בשבת

אף מושבות האמוז בשבות מיתת ב"ד כגון שריפה. ואמר רחמנא לא תבערו

אש מיכן שאין מיתת ב״ד דוחה את השבת. אמר אביי השתא דאמרת

אין רציחה דוחה שבת לא תהא רציחה נמי

דוחה עבודה מק"ו וכו"

עד והכתיב מעם מזבחי

ההוא בקרבן יחיד דלא רחי שבת. אמר רבא

לא חהא רציחה דוחה

מש א מיי׳ פ״ג מהלכות אבל הלכה ח טור שו"ע יו"ד סימן שעד סעיף

תורה אור השלם ו. וְכִי יַוד אִישׁ עַל רְעַהוּ לְהָרְגוֹ בְעָרְמָה מֵעִם מִוְבָּחִי תִּקְחָנוּ לְמוּת:

שמות כא יז 2. לא תבערו אש בכל שמות לה ג

3. וְכִי יִהְיֶה בְאִישׁ חֵטְא מִשְׁפַּט מְוֶת וְהוּמְת וְתָלִיתָ אֹתוֹ עַל עַץ: דררים רא כר

דברים כא כב 4. וּשְׁמִּרְתָּם אֶת הַשָּׁבְּת בִּי לְּדֶשׁ הִוֹא לְכֶם מְחַלְּלֶיהְ מוֹת יוּמְת בִּי בְּּל הָעשֶׁה בָּה מְלָאכָה וְנִבְרְתָה הַנָּבָּשׁ הַהִוֹא וְנָבְרָנְיִנְיּ ִיְּיֶּ מִּקֶּרֶב עַפֶּירָה: שמות לא יד ב--

5. וְהַיוּ אֵלֶה לָכֵם לְחָקַת כּוּ וְיְּהָי עֵּגְּיֶה לְּבְּרֹתֵיכֶם בְּכֹל מִשְׁפָּט לְדרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֹתִיכֶם:

במדבר לה כט

מוסף רש"י אמרת לא יטמא. אי משום נזיר אי משום כ"ג אי משום פסח, וכ"ש הכא דאיתנהו לכולהו (זבחים ק.) או: כשם שאין מיר מבטל מירומו ליטמא לקרוביו, כך הוא זה לא יבטל מפסחו מגילה ג:). ללאו יצאת. שהיתה בכלל לא תעשה כל מלאכה, חזר והוציאה מכללו ופרט בה לאו לעצמה, לומר שאר מלאכות אלא בלאו זה לבדו (פסחים ה: וכעי"ז יבמות ו: ולקמן סב.) שלין נה כרת וסקילה כשלר מללכות ללל מה שלמור בה (שבת עו.). לחלק יצאת. שלא תאמר אינו חייב סקילה עד שיחלל שבת בכל מלאכות, לכך ינאת הבערה מן הכלל לחלק, מה הבערה מיוחדת שהיא אב מלאכה וחייב עליה כרת וסקילה בפני עלמה, אף כל שהיא אב מלאכה (יבחות ו:) או: שלא תאמר העושה ארבעה או חמשה אבות מלאכות בשוגג אינו חייב אלא אחת, דהא חד לאו איכא בכולהו יחד כרת, לפיכך פרט בה בפני עצמה להקיש אליה, מה היא מיוחדת וחייבין עליה לעלמה כו' (פסחים ה:) אף כל שהוא אב מלאכה אם עשאו בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת, דכל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל למד לא ללמד על עלמו ילא אלא ללמד על הכלל כולו יצא (לקמן סב.). מושבות מה מושבוחיכה בכל בחולה לחרץ (יבמות ו:).

חובת הגוף היא. ואינה תלויה בקרקע ככלאים

תלויה בקרקע ככלאים וערלה ותרומות ומעשרות

שבת שנדחית מפני העבודה. הקשה הר"ר יעקב דאורליינ"ש ושמע שמם לו מס. קרובו: יכול יעמא אמרם לא יעמא. דהא ונימא דיו מה עבודה לא מדחיא אלא בשב ואל תעשה אף שבת לא תדחה אלא בשב ואל תעשה ולמאן דלית ליה דיו [ב"ק דף

להאי וללמד אע"פ שיש עליו קדושה הרבה ועסקי מלוה לאחותו כה. ושם] היכא דמפריך קל וחומר ניחא וי"ל מ"מ איכא ק"ו דהשתא ומה עבודה שהיא קלה דוחה שבת קבורת מת מצוה לא כ"ש דלכל הפחות ושמע שמת לו מת יכול ישמא אמרת לא לא גרע מעבודה והא דאמר בסוף יטמא יכול כשם שאינו מטמא לאחותו כך פרק כילד הרגל (שם) ומה במקום אינו מממא למת מצוה ת"ל ולאחותו שהקל על השן ועל הרגל ברה״ר שהוח לאחותו הוא דאינו מטמא "אבל מטמא פטור החמיר עליהם ברשות הניזק למת מצוה שבת שנידחת מפני עבודה אינו לשלם נוק שלם מקום שהחמיר על דין שתהא קבורת מת מצוה דוחה אותה הקרן ברה"ר שהוא חייב אינו דין א"ל רציחה תוכיח שדוחה את העבודה שנחמיר עליו ברשות הניזק לשלם ואינה דוחה את השבת רציחה גופה תדחה מק שלם ואמרינן דיו מה ברה"ר חלי מק אף ברשות הניזק חלי נזק ואמאי את השבת מק"ו מה עבודה שדוחה את לא אמרינן ומה שן ורגל הקל משלם השבת רציחה דוחה אותה שנאמר ימעם בחצר הניוק נוק שלם קרן חמור לא מזבחי תקחנו למות שבת שנידחת מפני כ״ש וי״ל דשאני הכא כיון דגוף עבודה אינו דין שתהא רציחה דוחה אותה העבודה נדחית מפני מת מלוה אין אמר רבא כבר פסקה תנא דבי ר' ישמעאל לנו לומר שתהא חמורה הימנו בשום לא תבערו אש ² לא תבערו אש ⁶ מקום: רציחה תוביח. וה״ת מה ת"ל מה ת"ל אי לר' יוםי ללאו יצאת אי וליעבד ק"ו ממילה ולא מלי פריך מרציחה וי"ל מ"מ הוה מצי למימר לרבי נתן לחלק יצאת יכדתניא הבערה רציחה תוכיח כי היכי דרציחה לא ללאו יצאת דברי ר' יוםי ר' נתן אומר לחלק דחיא שבת אף על פי שדוחה את יצאת אלא אמר רבא תנא מושבות קשיא העבודה דדחיה שבת ה"נ קבורת ליה מושבות מה ת"ל מכדי שבת חובת ליה מושבות מה תד טב. הגוף היא וחובת הגוף נוהגת בין בארץ בין הגוף היא וחובת הגוף נוהגת בין למה לי מת מצוה לא תדחה שבת אף על פי שראינו את המילה דדחי שבת: בחו"ל ימושבות דכתב רחמנא למה שנאמר מעם מזבחי. ואפי׳ אין משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד לפי שם כהן ראוי לעבוד את העבודה נידחית וא"ת דמה שנאמר יכי יהיה באיש חטא משפט מות שרליחה דוחה את העבודה לאו משום והומת שומע אני בין בחול בין בשבת והא דרליחה דוחה את העבודה אלא מה אני מקיים ימחלליה מות יומת בשאר משום דגברא לא חזי כדאמרינן מלאכות חוץ ממיתת בית דין או אינו אלא

(ברכות דף לב:) כהן שהרג את הנפש אפי' מיתת ב"ד ומה אני מקיים והומת בחול לא ישא כפין שנאמר (ישעיה א) ידיכם אבל לא בשבת או אינו אלא אפילו בשבת דמים מלאו וכ"ש עבודה וי"ל דעל ת"ל לא תבערו אש בכל מושבותיכם ולהלן כרחיך חזי דהא לא מיחל לעבודה הוא אומר זוהיו אלה לכם לחקת משפט ונשיאות כפים חומרא בעלמא הוא ועוד י"ל דשאני נשיאות כפים לפי לדורותיכם בכל מושבותיכם מה מושבות שהרג בידיו ואין קטיגור נעשה האמור להלן ב"ד אף מושבות האמור כאז סניגור כדכתיב בההוא קרא ובפרישכם בית דין ואמר רחמנא לא תבערו אש בכל כפיכם אעלים עיני וגו': מושבותיכם אמר אביי השתא דאמרת אין רציחה דוחה את השבת אין רציחה דוחה

מושבות מה ת"ל. והא דדרשי

בספ"ק דשבת (ד' כ.) בכל מושבותיכם אי אתה מבעיר אבל אתה מבעיר במדורת בית המוקד היינו משום דכתיב מושבותיכם ולח כתב מושבות וכי תימא כוליה להכי הוא דאתא א״כ לכתוב בכל גבולכם אלא מדכתיב לשון מושבות דרשינן ב"ד וא"ת כוליה לב"ד ולההיא דשבת הוא דאתא ומנא ליה לרבי יוסי ללאו ולרבי נתן לחלק וי"ל מדכתיב לא

תבערו ולא כתיב לא תעשו מלאכה בכל מושבותיכם דהוה דרשינן ב"ד וההיא דשבת אבל אתה עושה מלאכה במדורת בית המוקדים: אמר אביי השתא דאמרת. וא״ת ולאביי נילף מת מלוה מק״ו דריש לקיש כיון דליכא למימר רליחה תוכיח וי"ל היינו דקאמר

אביי היכי פשיטא לר׳ יוחנן למימר רליחה תוכיח שדוחה את העבודה הא איכא למימר שאין דוחה מקל וחומר ואם כן הדרא קושיין לדוכתין

קשיא דר"ל: אין רציחה דוחה אותה. וא"מ ונימא דיו ומה לניחה אינה דוחה שבת בקום ועשה אף עבודה לא תדחה בקום ועשה אבל שב ואל מעשה דחיא שפיר ולמאן דליח ליה דיו היכא דמיפרך קל וחומר ניחא:

אין רליחה דוחה עבודה מק"ו: אמר רבא. אי האי ק"ו אתית למידרש תו לא מיתוקם מעם מזבחי דאי בקרבן יחיד הא איכא למידרש נמי ק"ו שנדחה מפני קרבן יחיד דקסבר נדרים ונדבות קריבים ביו"ט:

מיתות ב"ד: ואמר רחמנא לא תבערו. אפי׳ לשריפת מיתת ב"ד: השתא דאמרת. מלא תבערו ואין רציחה דוחה שבת על כרחיך מהשתא

מה

תהא רציחה. רבא נמי פשיטא ליה דלא מלי למימר הכי דא"כ לא מיתוקם מעם מזבחי אלא קאמר לאביי אי בתר ק"ו אזלח

לאקשויי לרבי יוחנן ומפקו ליה לקרא מקרבן ליבור א"כ גם בקרבן יחיד לא מיחוקם אלא ודאי לא אמרינן קל וחומר: